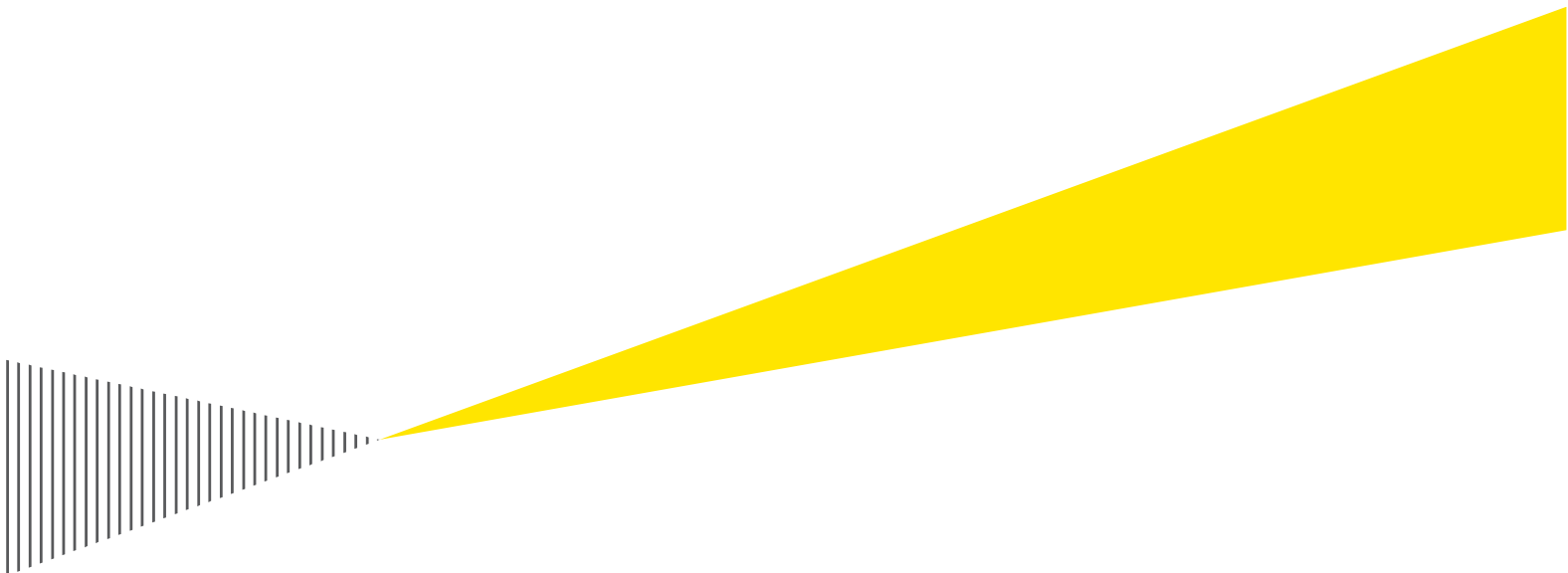

Granskning av elevers frånvaro i grundskolan

Svalövs kommun

EY

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande och avgränsning	4
2.4. Revisionskriterier	4
3. Frånvarostatistik	5
3.1. Iakttagelser	5
3.2. Bedömning.....	6
4. Rutiner och ansvarsfördelning	8
4.1. Iakttagelser	8
4.2. Bedömning.....	11
5. Åtgärder och uppföljning	12
5.1. Iakttagelser	12
5.2. Bedömning.....	13
6. Slutsats	14
7. Källförteckning	16
8. Revisionskriterium	16
8.1. Kommunallagen (2017:725)	17
8.2. Skollagen, 2010:800	17

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Svalövs kommun granskat om bildningsnämnden har en ändamålsenlig hantering och uppföljning av elevers frånvaro.

Vi bedömer att nämnden i stora delar har en ändamålsenlig hantering och uppföljning av elevers frånvaro. Vi bedömer att nämnden har ändamålsenliga rutiner för att rapportera och för att ta fram statistik. Nämnden saknar dock analyser som på ett systematiskt sätt kan stötta i arbetet med att förebygga och åtgärda skolfrånvaro hos elever. I de analyser som behöver tas fram och dokumenteras kan nämnden med fördel göra jämförelser med föregående år för att kunna se utvecklingen över tid. Frånvarostatistiken kan med fördel också delas upp på exempelvis frånvaroorsaker och kön, vilket inte sker i dagsläget. Statistik och analyser behöver kan sedan ligga till grund för både kommungemensam och skolspecifik analys av vad frånvaron beror på samt hur skolorna ska arbeta förebyggande och med åtgärder.

Nämnden har en handlingsplan som är väl känd i verksamheten. Denna innehåller bland annat mer allmänna delar med tips och frågor att ställa till så väl elev som vårdnadshavare. Vidare finns en beskriven ärendegång för hur skolfrånvarande elever ska följas upp liksom mallar för utredning samt underrättande av huvudmannen när en utredning startas. Nämnden saknar uppföljning och återrapportering i nämnden av insatta åtgärder. Huvudmannen behöver vidare stärka sitt stöd till rektor i fråga om elever med problematisk och långvarig skolfrånvaro och nämnden behöver informera sig om arbetet med skolpliktsbevakning och följa upp dess resultat.

Vi har bland annat gjort följande iakttagelser:

- ▶ Det finns tillförlitlig statistik uppdelat på olika frånvarointervall.
- ▶ Det finns en kommungemensam handlingsplan för arbetet med skolfrånvarande elever. Denna är väl känd i verksamheten.
- ▶ Utifrån den gemensamma handlingsplanen har skolorna anpassat arbetet för att passa respektive skola.
- ▶ Kommunövergripande analys över orsaker, vilka insatser och åtgärder som genomförs och resultatet av dessa finns inte dokumenterat.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi bildningsnämnden att:

- ▶ Utifrån statistiska sammanställningar genomföra såväl kommunövergripande som skolspecifik analys av frånvaron i syfte att stärka det förebyggande arbetet.
- ▶ Stötta rektor och elevhälsan på den enskilda skolan i att arbeta såväl förebyggande som kring enskilda elever. Detta arbete behöver ta sin utgångspunkt i den analys som efterfrågats ovan.
- ▶ Nämnden behöver löpande ta del av arbetet med skolpliktsbevakning.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Med grund i FN:s barnkonvention har barn rätt till utbildning. I Sverige råder skolplikt från och med höstterminen det år ett barn fyller sex år till och med utgången av vårterminen det tionde skolåret. Skolplikten omfattar barn bosatta i Sverige. Med bosatt avses de barn som enligt folkbokföringslagen ska vara folkbokförda i Sverige.

Enligt Skolinspektionen är omfattande skolfrånvaro en varningssignal om att en elev riskerar att inte klara av sin utbildning. Omfattande frånvaro från skolan kan också medföra en ökad risk att hamna i utanförskap senare i livet. Konsekvenser av skolfrånvaro kan enligt Skolinspektionen kvarstå upp i vuxen ålder då det finns samband mellan omfattande skolfrånvaro och arbetslöshet, försämrad ekonomi, psykosociala problem, försämrad fysisk och psykisk hälsa.

Kommunen är huvudman för skolan. Enligt skollagen har en elevs vårdnadshavare, elevens hemkommun och skolans huvudman ett delat ansvar för att en elev fullgör sin utbildning. Skolan har dock ett långtgående ansvar för att eleverna får sin rätt till utbildning tillgodosedd. Enligt skollagen 7 kap 19 a § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaro skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. Vidare är skolpersonal skyldiga att göra en orosanmälan till socialnämnden vid misstanke om att ett barn på något vis far illa. Rutiner för rapportering och uppföljning samt en tydlig ansvarsfördelning är avgörande för att säkerställa ett ändamålsenligt agerande vid elevers frånvaro.

Kommunrevisionen har mot bakgrund av ovanstående samt utifrån sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt att det är väsentligt att granska om bildningsnämnden säkerställt ändamålsenliga rutiner, riktlinjer och en systematisk uppföljning avseende upprepade och längre skolfrånvaro hos elever i kommunen.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om bildningsnämnden har en ändamålsenlig hantering och uppföljning av elevers frånvaro. I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Finns det ändamålsenliga rutiner för rapportering och framtagande av statistik avseende elevers frånvaro?
- ▶ Finns det en tydlig ansvarsfördelning gällande hantering av elevers frånvaro?
- ▶ Sker det en tillräcklig uppföljning av arbetet med att öka närvaron och effekterna av detta arbete?
- ▶ Följer nämnden upp och säkerställer att alla elever fullgör skolplikten?

2.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen omfattar grundskolan i Svalövs kommun. Den valda metoden för granskningen utgörs av dokumentstudier där vi tagit del av statistik, rutiner och policys samt tjänsteskrivelser. Vidare har intervjuer med följande nyckelpersoner genomförts:

- ▶ Nämndens presidium
- ▶ Förvaltningschef
- ▶ Ledningen för centrala elevhälsan tillika ansvarig för skolpliktsbevakningen
- ▶ Kvalitetskoordinator
- ▶ Tre rektorer (Linåkersskolan, Heleneborgsskolan och Lunnaskolan)

2.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier, för att läsa mer om revisionskriterierna se avsnitt 8.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen (SFS 2017:725)
- ▶ Skollagen (SFS 2010:800)

3. Frånvarostatistik

3.1. Iakttagelser

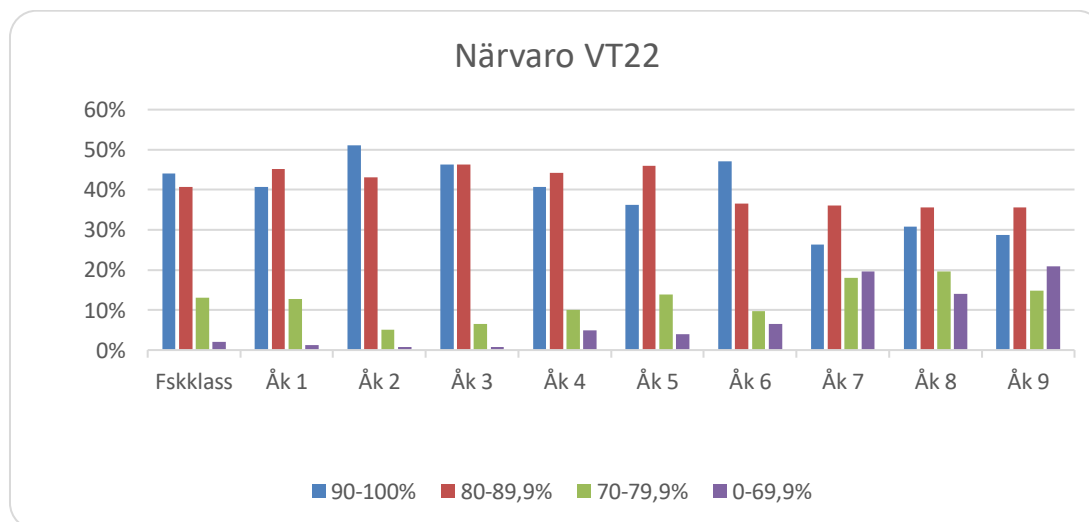
I bildningsnämndens kvalitetsrapport för läsåret 2020/2121 finns ett mål om att grundskolorna i Svalövs kommun ska arbeta för att alla elever ska uppnå minst 90 procents närvaro i skolan. Detta innebär i praktiken att ingen elev ska vara frånvarande mer än totalt 18 skoldagar per läsår. Utifrån intervjuer framkommer att det är ledningsgruppen som har utformat målet men att det är förankrat hos nämnden genom bland annat verksamhetsplanen och uppföljningen av det systematiska kvalitetsarbetet.

Statistik avseende frånvaro inom grundskolan presenteras för nämnden vid den resultatredovisning som sker på nämndssammanträdena två gånger per år. Vid intervjuer framkommer att resultatredovisningen finns med som en informationspunkt på dagordningen för sammanträdet och att det oftast inte finns utskickade underlag vid dessa tillfällen. En gång per år, i samband med att kvalitetsrapporten tas upp av nämnden, får nämnden också skriftlig återrapportering av statistik gällande skolfrånvaron. I denna rapport återfinns dock ingen analys av skolfrånvaron utan enbart en statistisk redogörelse.

Förvaltningsledning och rektorer har årligen fyra analystillfällen, då olika delar som ingår i det systematiska kvalitetsarbetet diskuteras. Statistiken redovisas uppdelat på olika frånvarointervall (se tabell 1) som gör det möjligt att se hur stor andel av eleverna som når målet om minst 90 procents närvaro samt hur stor andel som har en högre frånvaro. Någon dokumenterad analys av statistiken finns inte. Rektorerna uppger dock att de har en god bild av hur frånvaron på den egna skolan är fördelad men att det är svårt att beskriva orsaker.

Nedan är tabeller som visar hur närvaron i grundskolan i Svalövs kommun ser ut.

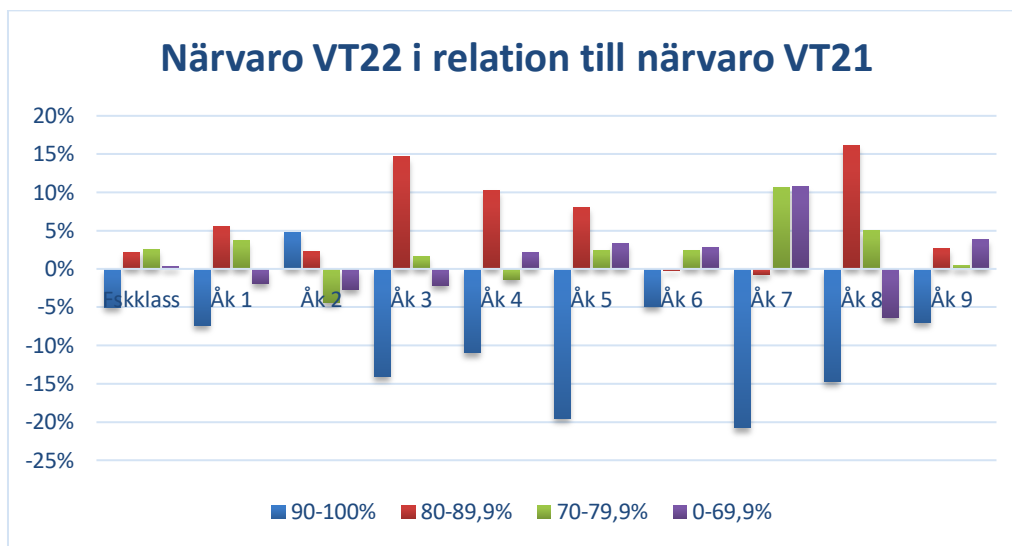
Tabell 1. Närvaro i grundskolan vt 22

Källa: Analysdag 220622.

För tolkning av diagrammet: Staplarna representerar andelen elever som befinner sig i inom respektive "närvarointervall". Blå staplar representerar andelen elever med 90-100% närvaro etc.

Tabell 2. Närvaro vårterminen 2022 i jämförelse med vårterminen 2021.

Källa: Analysdag 220622.

För tolkning av diagrammet: Staplar i minusskalan innebär att andelen inom intervallet minskat jämfört med det föregående mättillfället (minskningen anges i procentenheter). Exempelvis de blå staplarna på den nedre halvan av diagrammet innebär alltså en försämring, det är nu färre elever inom intervallet 90-100% närvaro jämfört med det föregående mättillfället. Motsatt förhållande gäller för staplar i den övre halvan. Exempelvis är det 4 procentenheter fler elever i åk 9 som har en närvaro på under 70 procent jämfört med det föregående mättillfället.

3.2. Bedömning

Revisionsfråga	Svar
<ul style="list-style-type: none"> Finns det ändamålsenliga rutiner för rapportering och framtagande av statistik avseende elevers frånvaro? 	Ja

Vi bedömer att kommunen har tillräckliga rutiner för rapportering och framtagande av statistik på skol- och huvudmannanivå. Kommunen kan dock med fördel utöka jämförelserna med de föregående åren för att kunna se utvecklingen över längre tid.

Vidare är vår bedömning att det saknas en gemensam analys av vad frånvaron i Svalövs kommuns skolor beror på. Analysen bör bland annat utgå från statistik över frånvaron, över frånvaroorsaker och delas upp på kön. Den statistik som finns är uppdelad på bland annat skolenhet och årskurs samt olika intervaller av frånvaro för att kunna särskilja de som har mycket hög frånvaro från elever med mindre

omfattande frånvaro eller ströfrånvaro. Det bedömer vi som en god grund för fortsatt arbete.

Det är positivt att rektorerna bedömer att de har en bild av skolfrånvaron på den egna skolan. Vi anser dock att analyserna behöver fördjupas och dokumenteras tydligare. Dessutom behöver analyserna kommuniceras tydligare inom skolan och med förvaltningen centralt. Ett sådant arbete skulle stärka det förebyggande arbetet och styra resurser där analyserna visar på att de kan göra mest nytta.

4. Rutiner och ansvarsfördelning

4.1. Iakttagelser

Kommungemensam handlingsplan

Kommunens huvudsakliga styrdokument för hantering av skolfrånvaro är "Handlingsplan vid oroväckande frånvaro samt med syftet att främja närvaro och förebygga frånvaro" vilken bland annat omfattar tillvägagångsätt och ansvarsfördelning. Dokumentet togs fram under läsåret 2017/2018 och har sedan reviderats, senast under 2021.

I handlingsplanen beskrivs skolans ansvar, skollagen, socialtjänstlagen, barnkonventionen, målsättningar, olika begrepp förklaras och ett tydligt arbetssätt och ärendegång redogörs. Det finns i handlingsplanen utformade frågor som ska ställas vid samtal med vårdnadshavare och elev. Även så kallat bilaga 4 ingår som är anmälan till huvudman vid oroväckande frånvaro.

Ärendegången ser, enligt handlingsplanen, kortfattat ut som följer:

1. En elev är frånvarande vilket kan vara både upprepad sjukdom eller ogiltig frånvaro, ansvaret ligger på mentor.
2. Upprepad frånvaro, mentor kallar till möte med elev, vårdnadshavare och vid behov representant för elevhälsan. Vi mötet samtalas om konsekvens av frånvaro samt vad som behövs för att eleven ska få ökad närvaro, ansvaret ligger kvar hos mentor.
3. Fortsatt frånvaro, anmälan från mentor görs till rektor och elevhälsan kopplas in. Rektor initierar en utredning av frånvaro samt fattar beslut om eventuell åtgärdsprogram, uppföljningsmöte bokas. Ansvaret ligger på rektor.
4. Ytterligare insatser och individuella lösningar behövs. Beslut om anpassad studiegång, samverkan med externa aktörer så som socialtjänsten, BUP, habiliteringen. Ansvarig på denna nivå är rektor.
5. Anmälan om skolpliktsbevakning, rektor gör en anmälan till bildningsnämnden via brev. Anmälan skickas till verksamhetschefen för Centrala elevhälsan som ansvarar för skolpliktsärenden. Åtgärder och insatser fortsätter på skolan, rektor är fortsatt ansvarig.

I handlingsplanen används framför allt begreppen giltig och ogiltig frånvaro. Vid intervjuerna framkommer dock att även oroande frånvaro och upprepad frånvaro används som begrepp. Vidare visar de intervjuade rektorerna på en medvetenhet om att den av vårdnadshavaren anmälda frånvaron likväl kan vara ogiltig eller problematisk. Exempel ges på elev som frånvaroanmäls av förälder då hen jobbat natt och när hen var ledig inte ville att barnet skulle gå i skolan utan vara hemma med föräldern. Skolorna beskriver därför hur de ser till hela frånvarobilden hos en elev och inte enbart om frånvaron är anmäld (och därmed giltig sett till den nomenklatur som används).

Den kommungemensamma handlingsplanen innehåller utöver ärendegången stycken som resonerar kring ogiltig och oroväckande frånvaro. Om att åtgärder måste sättas in på olika nivåer:

- ▶ Hälsöfrämjande - som riktas till alla elever.
- ▶ Förebyggande - för att minska risk för oroväckande frånvaro.
- ▶ Åtgärdande - insatser utifrån handlingsplanen.

Den innehåller vidare tips på hur skolorna kan arbeta med elever som har längre skolfrånvaro (till exempel på grund av långvarig sjukdom) och förslag till hur skolan kan agera när eleven väl är tillbaka på skolan.

Skolornas hantering av frånvarande elever utifrån den gemensamma handlingsplanen

Skolorna ansvarar för att registrera närvaro/frånvaro på alla elever dagligen. Registrering av frånvaro sker av vårdnadshavarna men om skolan inte får någon anmälan och eleven inte närvarar i skolan har samtliga skolor en rutin för hur de agerar. Samtliga skolor försöker nå vårdnadshavarna och eleven samma dag, undersöker om eventuella syskon är i skolan och får de inget svar görs i vissa fall hembesök. Skulle den oanmälda frånvaron pågå under en längre period görs orosanmälan till Socialtjänsten.

Vilket system som används för registrering av närvaro/frånvaro skiljer sig från olika skolor men alla systemen har liknade funktioner. Prorenata används på någon skola och Schoolsoft håller på att bytas ut till Edlevo. Även det nya systemet uppges ha samma funktioner avseende frånvaroregistrering som det tidigare.

Samtliga skolor har med ökad närvaro som ett prioriterat mål i de verksamhetsplaner vi tagit del av.

På de i granskningen utvalda skolorna har man i varierande utsträckning utvecklat och förtydligat den kommungemensamma handlingsplanen med mer detaljerade steg. På två av skolorna finns inga lokala skriftliga rutiner utan skolorna använder sig av de kommungemensamma men har utvecklat ett lokalt arbetssätt som dock inte finns skriftligt dokumenterat. I ett fall finns skriftliga rutiner som är en vidareutveckling av den kommungemensamma handlingsplanen återgivna i skolans samlade rutiner för elevhälsan. Bland annat finns ett dokument som vid frånvaro över tio procent ska fyllas i av mentor som då ska utreda orsaker till frånvaro. Denna ska sedan skickas tillbaka till rektor och där tas beslut om vad som ska ske.

Vidare har en av skolorna gjort utskick till vårdnadshavare för alla elever där frånvaron överstiger 15 procent. I detta utskick får vårdnadshavarna ett antal frågor som de ska besvara och skicka till skolans socialpedagog. Detta beskrivs ha gett ett positivt resultat.

På samtliga skolor genomförs regelbundna kontroller, minst en gång i månaden och ibland veckovis, där rektor, ofta i samråd med personal från elevhälsan, tittar såväl övergripande på skolan som på enskilda individer.

På samtliga skolor finns också elevhälsoteam med rektor, skolsköterska, kurator, specialpedagog och andra professioner som har möte veckovis. På mötena beskrivs vid intervjuerna närvaro/frånvaro som en central fråga.

Elevhälsan, på lokal och central nivå

I kommunen finns utöver de enskilda skolornas elevhälsoteam också centralt placerade kommungemensamma funktioner att tillgå. Dessa innefattar bland annat logoped, psykolog och specialpedagoger. Skolorna använder sig i olika utsträckning av deras kompetens och stöttning. På någon skola beskrivs ett nära samarbete med den centrala elevhälsan, vilka regelbundet närvarar på elevhälsoteamets möten.

Inom kommunen har verksamhetschefen för Centrala elevhälsan i uppdrag att utreda ärenden om skolplikt, då en anmälan inkommer enligt bilaga 4 i den kommungemensamma handlingsplanen. När ett ärende inkommer till chefen för den centrala elevhälsan görs först en bedömning om frånvaron är giltig eller ogiltig och därefter görs en kartläggning kring eleven och en planering upprättas. Efter bedömningen om frånvaron är giltig eller ogiltig återkopplas ärendet till skolans rektor. Chefen för den centrala elevhälsan uppger att de tagit del av anmälan till huvudmannen i nio ärenden hittills i år. För 2021 var det 11 ärenden och för 2020 tre ärenden.

Tidigare har det inte funnits någon rutin att återrapportera dessa ärenden också till nämnden men vid intervju framkommer att det kommer inkluderas framöver i uppföljningen av verksamhetsplanen. I handlingsplanen finns en bilaga 5 som utgörs av anmälan till bildningsnämnden.

Skolpliktsbevakning

I kommunen är det chefen för den Centrala elevhälsan som har det huvudsakliga ansvaret för skolpliktsbevakningen. En nyutvecklad "Rutin för hantering av elever som vistas utomlands eller är frånvarande utan att göra sig kända" finns sedan 2022. I rutinen anges ansvarsfördelning, ärendehantering och handlingsplan som tjänstemännen ska följa i dessa ärenden. Rutinen går i korthet ut på att kontrollera så att alla i kommunen folkbokförda elever är skolplacerade och inskrivna på en skola. I rutinen beskrivs att elever som är inskrivna på en skola i Svalöv inte alltid dyker upp på skolan. Ofta sker det efter lov eller ledighet eller i samband med start i förskoleklass. I vissa fall föregås frånvaron av att skolan har fått indikationer på att eleven ska åka utomlands.

Rutinen ska ses som ett komplement till handlingsplanen vi redogjort för ovan.

Ansvarig tjänsteman har också kontakt med de lokala skoladministratörerna och vid behov med Skatteverket och Försäkringskassan.

Vid intervjuer framkommer att nämndens presidium inte tagit del av någon återrapportering av arbetet med bevakning av elever som visats utomlands eller är frånvarande utan att göra sig kända.

4.2. Bedömning

Revisionsfråga	Svar
▶ Finns det en tydlig ansvarsfördelning gällande hantering av elevers frånvaro?	Delvis
▶ Följer nämnden upp och säkerställer att alla elever fullgör skolplikten?	Nej

Vi bedömer att den kommungemensamma rutinen ger den enskilda skolan och rektorn ett ändamålsenligt stöd i arbetet med att tidigt upptäcka, utreda och åtgärda skolfrånvaron hos enskilda elever. Handlingsplanen är väl känd i verksamheten och har mallar för utredning som omfattar både skolpersonal, elevens och vårdnadshavares synpunkter på vad frånvaron beror på.

I intervjuer påtalas att all skolfrånvaro, oavsett orsak och om den är anmäld eller inte, kan vara problematisk. Samtliga intervjuade rektorer ger exempel på hur elevhälsan på respektive skola involveras tidigt i arbetet med enskilda elever. I samband med att rektor gör en anmälan till huvudmannen görs en bedömning om huruvida frånvaron är giltig eller ogiltig. Vi bedömer att huvudmannen behöver ta ett större ansvar i att stötta rektor och elevhälsan på den enskilda skolan i att arbeta såväl förebyggande som kring enskilda elever. Detta arbete behöver bland annat ta sin utgångspunkt i den analys som efterfrågats ovan under avsnittet om statistik.

Nämnden kan med fördel överväga att rikta sin uppmärksamhet även mot frånvaro i förskolan. Även om detta inte är en obligatorisk skolform kan det finnas anledning att vara uppmärksam på barns eventuella frånvaromönster och etablera en kultur kring närvaro i verksamheten.

Det är vår bedömning att nämnden inte har tillräcklig kännedom om hur skolpliktsbevakningen går och att de inte får uppföljning av arbetet. Detta bedöms som en brist. Den nya rutin som finns beskriver hur arbetet kommer att ske framöver och nämnden bör löpande informera sig om hur arbetet fortskrider.

5. Åtgärder och uppföljning

5.1. Iakttagelser

Kommungemensamma åtgärder

I kommunen finns en nystartad resursskola från och med höstterminen 2022 där kommunen kan ta emot upp till 12 elever. Den främsta målgruppen är elever som har mycket hög frånvaro och/eller neuropsykiatriska funktionshinder inom autismspektrumet. I nuläget finns sex elever inskrivna där majoriteten varit helt eller till stor del frånvarande ett år eller mer, fem av dessa har nu närvaro på skolan vilket beskrivs som ett stort framsteg. För att få en plats på resursskolan krävs att eleven uppfyller uppsatta kriterier samt samtycke från vårdnadshavarna.

I kommunen finns en grupp som heter Samverkansgruppen där personal från Region Skåne, sektor utbildning samt socialtjänsten ingår. I gruppen förs dialog kring hur de ska samverka mer och bättre i kommunen över gränserna. Det framkommer dock i intervjuerna att det finns problem relaterade till personalbrist, olika sekretessbegränsningar samt delvis bristande förståelse för varandras uppdrag.

I kommunen bedrivs ett arbete för att starta upp "Backa barnet" som är ett arbets sätt där samverkan sker mellan skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård och polis för att så tidigt som möjligt hjälpa barn och familjer som är i behov av stöd. Modellen är framtagen i samarbete mellan Ystads kommun, Polisen och Region Skåne. Arbets sättet är inte ett avgränsat projekt utan är en långsiktig process med syfte att öka samverkan till en gemensam nytta för medborgarna. Arbetet hämtar inspiration från den så kallade Skottlandsmodellen. Just nu pågår förstudier i Svalövs kommun och därefter ska beslut fattas om kommunen ska börja implementera arbets sättet.

Inom kommunen finns en SPP-grupp som består av representanter från Polisen, socialtjänst och skola. Gruppen ska samverka och arbeta förebyggande inom olika områden för barn och ungdomar samt även förmedla information till invånarna i kommunen.

Åtgärder på den enskilda skolan

I skolorna vi granskat framkommer att finns olika sätt att arbeta med elever i behov av särskilt stöd eller undervisning i en mindre grupp. En av skolorna arbetar med högre lärartäthet, exempelvis att tre lärare gemensamt delar på två klasser, och även att en elevresurs (till exempel en speciallärare eller elevassistent) kopplas in som ett extra stöd. I en av skolorna finns en särskild undervisningsgrupp där eleven hela eller delar av sin skoldag får undervisning i en mindre grupp utanför den egna klassen.

I samband med att rektor involveras i ett elevärende som gäller skolfrånvaro ska rektor enligt skollagen också, om det finns skäl så utreda behovet av särskilt stöd. Som skäl betraktas det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Vid intervjuerna ger rektorerna olika exempel på mer generella projekt och arbetsätt på de olika skolorna som syftar till att arbeta förebyggande med elevernas välmående vilket i sin tur kan väntas leda till minskad skolfrånvaro. Någon utvärdering av dessa projekt sker dock inte.

5.2. Bedömning

Revisionsfråga	Svar
▶ Sker det en tillräcklig uppföljning av arbetet med att öka närvaron och effekterna av detta arbete?	Nej

Vilka åtgärder som görs i enskilda individärenden kan denna rapport inte bedöma men från rektorshåll nämns en rad olika åtgärder. Vi bedömer att nämnden sammantaget inte har en tillräcklig uppföljning av arbetet med skolfrånvaro. Det råder oklarhet om i vilken utsträckning nämnden informeras när en rektor anmält att en utredning påbörjas. Vad som sker på huvudmannanivå när rektor gjort en anmälan är framför allt en utredning om frånvaron är giltig eller ogiltig. Huvudmannen behöver därför, vilket konstaterades ovan, stärka sitt stöd till rektor samt följa upp och analysera insatta åtgärder i syfte att bedöma om arbetet är tillräckligt eller om ytterligare åtgärder behövs.

Vi bedömer att samarbetet med andra aktörer, så som habiliteringen, BUP och socialtjänsten att samarbetet behöver utvecklas. Det arbete som pågår med "Backa barnet" kan vara ett sådant initiativ. Om detta arbete ger önskade effekter bör därför följas upp.

6. Slutsats

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Svalövs kommun granskat om bildningsnämnden har en ändamålsenlig hantering och uppföljning av elevers frånvaro.

Vi bedömer att nämnden i stora delar har en ändamålsenlig hantering och uppföljning av elevers frånvaro. Vi bedömer att nämnden har ändamålsenliga rutiner för att rapportera och för att ta fram statistik. Nämnden saknar dock analyser som på ett systematiskt sätt kan stötta i arbetet med att förebygga och åtgärda skolfrånvaro hos elever. I de analyser som behöver tas fram och dokumenteras kan nämnden med fördel göra jämförelser med föregående år för att kunna se utvecklingen över tid. Frånvarostatistiken kan med fördel också delas upp på exempelvis frånvaroorsaker och kön, vilket inte sker i dagsläget. Statistik och analyser behöver kan sedan ligga till grund för både kommungemensam och skolspecifik analys av vad frånvaron beror på samt hur skolorna ska arbeta förebyggande och med åtgärder.

Nämnden har en handlingsplan som är väl känd i verksamheten. Denna innehåller bland annat mer allmänna delar med tips och frågor att ställa till så väl elev som vårdnadshavare. Vidare finns en beskriven ärendegång för hur skolfrånvarande elever ska följas upp liksom mallar för utredning samt underrättande av huvudmannen när en utredning startas. Nämnden saknar uppföljning och åiterrapportering i nämnden av insatta åtgärder. Huvudmannen behöver vidare stärka sitt stöd till rektor i fråga om elever med problematisk och långvarig skolfrånvaro och nämnden behöver informera sig om arbetet med skolpliktsbevakning och följa upp dess resultat.

Revisionsfråga	Svar
Finns det ändamålsenliga rutiner för rapportering och framtagande av statistik avseende elevers frånvaro?	Ja. Nämnden gör dock inte tillräckliga jämförelser med exempelvis de föregående åren för att kunna se utvecklingen över längre tid, saknar könsuppdelad statistik samt saknar en analys av vad skolfrånvaron beror på.
Finns det en tydlig ansvarsfördelning gällande hantering av elevers frånvaro?	Delvis. Den handlingsplan som finns bedöms som tydlig och beskrivs som ett gott stöd för lärare och rektorer. Huvudmannens ansvar måste förtydligas.
Sker det en tillräcklig uppföljning av arbetet med att öka närvaron och effekterna av detta arbete?	Nej. Nämnden bedöms inte arbeta tillräckligt systematiskt med åtgärder och uppföljning även om arbete pågår.
Följer nämnden upp och säkerställer att alla elever fullgör skolplikten?	Nej. Det finns en rutin för skolpliktsbevakning men den är inte känd i nämnden och nämnden tar inte del av någon åiterrapportering av arbetet.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi bildningsnämnden att:

- ▶ Utifrån statistiska sammanställningar genomföra såväl kommunövergripande som skolspecifik analys av frånvaron i syfte att stärka det förebyggande arbetet.
- ▶ Stötta rektor och elevhälsan på den enskilda skolan i att arbeta såväl förebyggande som kring enskilda elever. Detta arbete behöver ta sin utgångspunkt i den analys som efterfrågats ovan.
- ▶ Nämnden behöver löpande ta del av arbetet med skolpliktsbevakning.

Svalöv 26 oktober 2022

EY

7. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Nämndens presidium
- ▶ Förvaltningschef
- ▶ Ledningen för centrala elevhälsan tillika ansvarig för skolpliktsbevakningen
- ▶ Kvalitetskoordinator
- ▶ Ett urval av tre rektorer (Linåkersskolan, Heleneborgsskolan och Lunnaskolan)

Analyserade dokument

- ▶ Presentation analysdag 200623. Presentation vid rektorernas analysdag.
- ▶ Resultatpresentation sektor utbildning 210817 (BIN). Presentation för nämnden.
- ▶ Kommungemensam handlingsplan vid oroväckande frånvaro 2022.
- ▶ Heleneborgsskolans verksamhetsutvecklingsplan läsåret 2020/2021.
- ▶ Linåkersskolans verksamhetsutvecklingsplan läsåret 2020/2021.
- ▶ Lunnaskolans verksamhetsutvecklingsplan läsåret 2020/2021.
- ▶ Billeshögskolans statistik kring närvaro vårterminen 2022.
- ▶ Linåkersskolans samlade rutiner för elevhälsan läsåret 2022/2023.
- ▶ Kommunens fullmäktigemål nedbrutna i sektor utbildnings visare i dokument "mål och visare" vårterminen 2022.
- ▶ Resultatpresentation Bildningsnämnden 210816.
- ▶ Dokument "Rutin för hantering av elever som vistas utomlands utan att göra sin kända" 2022.
- ▶ Årsrapport Sektor utbildning läsåret 2020/2021.

8. Revisionskriterium

8.1. Kommunallagen (2017:725)

Det är enligt 6 kap. 1 § styrelsens uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnder. Kommunstyrelsen ska, enligt 6 kap. 2 §, uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunallagens 6 kap 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

8.2. Skollagen, 2010:800

Av skollagen (2010:800), kap. 7, framgår lagens bestämmelser avseende skolplikt och rätten till utbildning. Av kapitlets 17 § framgår det att om en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag. Av propositionen till lagen (2009/10:165) framgår att ett sådant skäl kan vara att frånvaron avser elevens sista lektion före skoldagens slut.

Av 19 a § framgår det att rektorn har en skyldighet att skyndsamt utreda upprepad och längre frånvaro, såväl giltig som ogiltig, om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Av 7 kap. 20-23 §§ fastställs ansvar för skolplikten. Hemkommunen ska i frågor som rör skolpliktiga elever vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs. Huvudmannen ansvarar för att eleverna i huvudmannens förskoleklass, grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång. Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. Det är nämnden som beslutar om eventuellt föreläggande till vårdnadshavarna att fullgöra skolplikten, samt om ett föreläggande ska vara förenat med ett vite.